

Elsäkerhetsverkets föreskrifter

**och allmänna råd om elsäkerhet vid
arbete i yrkesmässig verksamhet**

ELSÄKERHETSVERKET

Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd om elsäkerhet vid arbete i yrkesmässig verksamhet

Innehållsförteckning

Allmänna bestämmelser	1
Tillämpningsområde	
God elsäkerhetsteknisk praxis	
Säkerhetskrav	2
Kunskap och utbildning	
Elsäkerhetsplanering	
Säkerhetsåtgärder	
Undantag från föreskrifterna	3
Ikraftträdande	3
Elsäkerhetsverkets allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna om elsäkerhet vid arbete i yrkesmässig verksamhet	4

Elsäkerhetsverkets författningssamling

ISSN 1103-405X
Utgivare: Gunnel Färm

Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd om elsäkerhet vid arbete i yrkesmässig verksamhet;

**ELSÄK-FS
2006:1**

Utkom från
trycket den
1 mars 2006

beslutade den 2 februari 2006.

Elsäkerhetsverket föreskriver följande med stöd av 1 kap. 2 § förordningen (1957:601) om elektriska starkströmsanläggningar och beslutar följande allmänna råd.

Allmänna bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller arbete i yrkesmässig verksamhet på eller i närheten av sådana elektriska starkströmsanläggningar och elektriska anordningar där det finns elektrisk fara för dem som deltar i arbetet. Med elektrisk fara menas risk för personskador på grund av strömgenomgång eller verkan av kortslutning eller ljusbåge.

Föreskrifterna gäller inte för arbete på luftfartyg eller andra fartyg än fritidsbåtar.

I föreskrifterna används begreppet anläggning som en sammanfattande benämning på elektriska starkströmsanläggningar och elektriska anordningar.

God elsäkerhetsteknisk praxis

2 § Vid arbete där det finns elektrisk fara skall säkerhetsåtgärder vidtas enligt god elsäkerhetsteknisk praxis, så att betryggande säkerhet uppnås för dem som deltar i arbetet. Säkerhetsåtgärderna skall vara grundade på en riskbedömning.

3 § Den som vid arbete tillämpar säkerhetsåtgärder som följer någon annan standard eller praxis än svensk standard skall dokumentera sin riskbedömning och utfärda anvisningar. Anvisningarna skall ge instruktioner till dem som skall utföra arbetet om de säkerhetsåtgärder som skall vidtas. Detsamma gäller om svensk standard måste kompletteras med hänsyn till arbetets karaktär.

Säkerhetskrav

Kunskap och utbildning

4 § Den som arbetar där det finns elektrisk fara skall ha kunskap om innebörden och konsekvenserna av faran och ha utbildning om de säkerhetsåtgärder som är motiverade i förhållande till arbetsuppgifterna.

Elsäkerhetsplanering

5 § För varje arbete där det finns elektrisk fara skall det finnas en elsäkerhetsplanering. I planeringen skall det ingå att utse vem eller vilka som skall säkerställa att säkerhetsåtgärder vidtas.

Den som utför planeringen skall ha sådana kunskaper att planeringen ger betryggande säkerhet mot elektrisk fara.

Säkerhetsåtgärder

6 § Vid arbete på en fränkopplad anläggning skall säkerhetsåtgärder vidtas för att säkerställa att anläggningen förblir fränkopplad och spänningslös så länge arbetet pågår.

7 § Vid arbete på eller i närheten av en spänningssatt anläggning skall säkerhetsåtgärder vidtas för att förhindra att de som deltar i arbetet skadas av strömgenomgång, verkan av ljusbåge eller kortslutning.

Undantag från föreskrifterna

8 § Elsäkerhetsverket får medge undantag från dessa föreskrifter.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2006.

GUNNEL FÄRM

Horst Blüchert

Elsäkerhetsverkets allmänna råd¹ om tillämpningen av föreskrifterna om elsäkerhet vid arbete i yrkesmässig verksamhet

Till 1 § Föreskrifterna gäller oberoende av när en anläggning har tagits i bruk.

Enligt ellagen (1997:857) och förordningen (1957:601) om elektriska starkströmsanläggningar har anläggningens innehavare det övergripande ansvaret för anläggningen, dess utförande och skötsel. I detta övergripande ansvar ingår att de personer som anlitas för skötsel av anläggningen skall vara lämpade för detta (11 kap. 2 § förordningen). I dessa föreskrifter finns bestämmelser som kompletterar arbetsmiljölagstiftningen med säkerhetsåtgärder för situationer där det finns elektrisk fara.

Föreskrifterna kan aktualiseras även vid arbete på en anläggning som är under uppförande eller rasering om den på grund av sitt läge eller sin stora utsträckning kan bli spänningssatt av andra anläggningar.

Strömgenomgång kan uppstå bland annat

- vid beröring av en oskyddad spänningssatt del,
- vid högspänning inom riskområdet för en spänningssatt del,
- vid beröring av en ledande del som blivit spänningssatt genom fel samt

¹ Allmänna råd definieras som generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende.

- vid beröring av en ledande del som blivit spänningssatt genom induktion (spänning som uppkommit genom magnetiska fält) eller influens (spänning som uppkommit genom elektriska fält).

En ljusbåge kan uppstå bland annat

- vid manövrering av en elkopplare,
- vid urladdning av statisk elektricitet samt
- vid kortslutning.

En kortslutning kan ge upphov till termisk och mekanisk verkan.

Bestämmelser om elsäkerhet vid arbete ombord på fartyg och luftfartyg har meddelats av Sjöfartsverket respektive Luftfartsverket.

Till 2 §

Arbete enligt god elsäkerhetsteknisk praxis följer den säkerhetsnivå som har etablerats inom elsäkerhetsområdet. God elsäkerhetsteknisk praxis utgörs av föreskrifterna om elsäkerhet vid arbete i yrkesmässig verksamhet samt erkänd standard. Svensk standard får normalt anses medföra tillförlitlig säkerhet i arbetet.

En riskbedömning består av en riskanalys och en riskvärdering. Metod för och omfattning av riskbedömningen får bestämmas med hänsyn till omständigheterna.

Även om erkänd standard används har Elsäkerhetsverket rätt att ingripa om betryggande säkerhet inte uppnås från elsäkerhets-synpunkt. Denna rätt följer av 12 kap. 2-5 §§ ellagen och 12 kap. 6 § förordningen om elektriska starkströmsanläggningar.

Till 4 § Kunskap och utbildning behöver dateras upp regelbundet.

Till 5 § I elsäkerhetsplaneringen bör ingå att

- inhämta upplysningar om anläggningen och dess belägenhet,
- identifiera arbetsplatsen,
- identifiera riskkällorna,
- välja arbetssätt,
- planera nödvändiga driftåtgärder,
- planera säkerhetsåtgärder samt
- informera alla som deltar i arbetet om säkerhetsåtgärderna.

I elsäkerhetsplaneringen måste beaktas om anläggningens innehavare har utfärdat anvisningar för att förebygga skador orsakade av el.

Planeringen kan anpassas till omfattningen av arbetet och de nödvändiga säkerhetsåtgärderna. Behövs endast enkla åtgärder, kan planeringen vara enkel.

**Elsäkerhetsverkets föreskrifter kan
beställas från** www.elsakerhetsverket.se

ELSÄKERHETSVERKET
Drottninggatan 92
Box 1371, 111 93 Stockholm
Tel 08 508 905 00 Fax 08 508 905 01
elsakerhetsverket@elsakerhetsverket.se
www.elsakerhetsverket.se